

Številka: 00104-361/2020/9

Datum: 8. 10. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje Matjaža Nemca v zvezi s predvidenimi ukrepi Vlade Republike Slovenije glede zagotavljanja varnosti na divjih kopališčih reke Soče in ostalih slovenskih rekah

Poslanec Matjaž Nemeč je na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi s predvidenimi ukrepi glede zagotavljanja varnosti na divjih kopališčih reke Soče in ostalih slovenskih rekah. Poslanec navaja, da kopališče v Solkanu velja za zelo priljubljeno in tradicionalno kopališče domačinov in da tovrstna kopališča najdemo tudi vzdolž ostalih slovenskih rek. Sprašuje, kdaj in katere dodatne ukrepe bo sprejela Vlada Republike Slovenije, da bo v bodoče preprečila tragične nesreče in zagotovila varnost kopalcev, na način, da bo obenem ohranjeno sobivanje človeka, narave in gospodarske dejavnosti.

Vlada Republike Slovenije posreduje naslednji odgovor na poslansko vprašanje:

Uvodoma pojasnjujemo, da poslanec uporablja termin divje kopališče, ki ga zakonodaja ne pozna. Območje na reki Soči, kjer je prišlo do nesreče, ima status kopalne vode.

Kopanje v površinskih vodah je dovoljeno povsod, kjer ni izrecno prepovedano. Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20, v nadaljevanju ZV) namreč v 105. členu opredeljuje splošno rabo voda. To pomeni, da vsakdo lahko rabi vodno ali morsko dobro pod pogoji, ki jih določa zakon, če se s takšno rabo le neznatno vpliva na količino in kakovost voda in če s tem ne omejuje ali onemogoča enakih pravic drugih in izvajanje vodnih pravic. V splošni rabi voda je kategorizirano tudi kopanje. Voda je potencialno vedno nevarna, še zlasti, če posameznik ne pozna ali ne upošteva njenih zakonitosti in precenjuje svoje sposobnosti. Za varnost v vodi odgovarja najprej vsak sam.

Na podlagi določb EU Direktive 2006/7/ES so kopalne vode določene v naravnem okolju, kjer se kopa večje število ljudi s ciljem spremljanja in obveščanja kopalcev o mikrobiološki kakovosti vode. Seznam kopalnih voda je določen v prilogi 1 Uredbe o upravljanju kakovosti kopalnih voda (Uradni list RS, št. 28/08). Ministrstvo za okolje in prostor seznam kopalnih voda letno pregleda, pripravi predlog sprememb in dopolnitev, če so izpolnjeni pogoji za določitev novih ali za spremembo obstoječih kopalnih voda in ga objavi na svetovnem spletu.

Varstvo pred utopitvami v morju, jezerih, rekah in drugih vodah, kjer se izvajajo športne dejavnosti in kopanje, je urejeno z Zakonom o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 42/07 in 9/11, v nadaljevanju ZVU). ZVU določa pristojnosti države, ki predpisuje splošne ukrepe varstva pred utopitvami. Določitev posebnih ukrepov glede na geografske, poselitvene, vremenske, tehnične in druge razmere, kot tudi njihovo načrtovanje, organiziranje, izvajanje ter sofinanciranje pa je v pristojnosti lokalnih skupnosti. ZVU tudi določa, da mora lastnik ali drug upravičenec vodnega in priobalnega zemljišča oziroma imetnik vodne pravice zagotoviti pogoje za preprečevanje oziroma zmanjšanje utopitev ter pogoje za reševanje. Po ZVU lahko lokalna skupnost prepove ali omeji športne dejavnosti ali dejavnosti v prostem času na delu vode, kjer obstaja posebna povečana nevarnost utopitve.

Za posebno rabo vode, kot je raba vode za proizvodnjo električne energije, je treba pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije, v kateri se določijo pogoji skladno s

cilji in načeli ZV. Vlada Republike Slovenije je z Uredbo o koncesiji za gospodarsko izkoriščanje vode Soče, Idrijce in Bače za proizvodnjo električne energije (Uradni list RS, št. 63/96, 88/04 in 83/06) že določila pogoje za dodelitev koncesije za gospodarsko izkoriščanje reke Soče, v kateri je med drugim zapisano, da mora koncesionar, poleg okoljevarstvenih, zagotavljati tudi pogoje, povezane z vodnim režimom in rabo vode; z rabo prostora in varstvom dobrin; s socialnimi vplivi in z izkoriščanjem vodnega energetskega potenciala.

HE Solkan je začela obratovati že leta 1984. Zgrajena je bila skladno s takrat veljavno zakonodajo in je za obratovanje pridobila vsa potrebna dovoljenja in soglasja. HE Solkan obratuje v okviru dovoljenih nihanj in odstopanj od naravnega pretoka, kar je definirano v Koncesijski pogodbi. Pri njenem obratovanju je zelo pomemben tudi čezmejni, mednarodni vidik.

Vlada Republike Slovenije pozdravlja zadnji dogovor lokalne skupnosti in Soških elektrarn Nova Gorica, da se poleg opozorilnih tabel, ki kopalce stalno opozarjajo na nevarnost, izvedejo še večje, bolj opazne dvobarvne oznake, ki bodo jasno in vidno opozarjale, da se pretok in nivo gladine reke Soče dvigata (spreminjata).

Stališče Vlade Republike Slovenije je, da se lahko zagotovi in ohrani sobivanje človeka, narave in gospodarske dejavnosti samo tako, da vsi spoštujejo veljavne zakone, predpise in sklenjene pogodbe. Ocenjujemo, da je kompromis, ki bo omogočal normalno delovanje HE in razvoj rekreacijsko športnih dejavnosti na odseku rek, kjer se ljudje že tradicionalno kopajo v večjem številu, možen.

Vlada Republike Slovenije ugotavlja, da pravna podlaga za določitev ukrepov za zagotavljanje večje varnosti na določenih odsekih vodotokov že obstaja, zato dodatna zakonska regulacija za zagotavljanje varnosti kopalcev na slovenskih rekah oziroma pod HE ni potrebna.

Vlada Republike Slovenije prek Uprave RS za zaščito in reševanje daje velik poudarek nenehnemu ozaveščanju prebivalcev za izvajanje ukrepov varstva pred utopitvami, z objavami priporočil v sredstvih javnega obveščanja, na družbenih omrežjih in pripravo gradiv za izvajanje aktivnosti v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, prilagojenih tudi za gluhe, naglušne, slepe in slabovidne osebe. Vse navedeno lahko lokalne skupnosti uporabijo tudi za svoje komuniciranje s prebivalci, ob upoštevanju posebnosti lokalnega okolja.